

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af Inatsisartutlov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder med henblik på, at medlemskab af Grønlands Råd for Menneskerettigheder omfattes af reglerne om borgerligt ombud. Lovforslaget skal fremsættes senest under FM 2027.

(Medlem af Inatsisartut, Nivi Rosing, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Familier og Indenrigsanliggender)

1. behandling

Naalakkersuisut takker Inuit Ataqatigiit og forslagsstiller for forslaget og støtter dets formål. Medlemmerne af Grønlands Råd for Menneskerettigheder løfter et betydeligt ansvar ved siden af deres ordinære beskæftigelse, og det er vigtigt, at de har reelle muligheder for at deltage i Rådets arbejde.

Det fremgår af bemærkningerne til § 10 i Inatsisartutlov nr. 20 af 27. november 2018 om Grønlands Råd for Menneskerettigheder, at hvervet som medlem af Rådet ikke er omfattet af reglerne om borgerligt ombud. Loven forudsætter, at deltagelse i Rådet er frivillig og ulønnet, og alene formanden modtager vederlag.

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 30 af 1. september 2022 om borgerligt ombud m.v. giver tjenestemænd adgang til tjenestefrihed uden lønfradrag i op til 60 dage årligt til de opregnede hverv. En række overenskomster henviser til bekendtgørelsen, så ordningen også gælder for ansatte på overenskomstvilkår.

De evalueringer, der lå til grund for loven fra 2018, pegede blandt andet på udfordringer med medlemmernes mødedeltagelse og udskiftning. Naalakkersuisut finder, at bedre adgang til tjenestefrihed kan bidrage til at styrke kontinuiteten og deltagelsen i Rådets arbejde, og at der derfor er grund til at genoverveje den retstilstand, der blev lagt til grund ved lovens vedtagelse.

En ordning vil dog medføre udgifter for de arbejdsgivere, der skal give tjenestefrihed uden lønfradrag, herunder offentlige arbejdsgivere. Omfanget afhænger af medlemmernes ansættelsesforhold og tidsforbrug og er ikke tilstrækkeligt afklaret. Naalakkersuisut finder det derfor nødvendigt, at de økonomiske konsekvenser undersøges, før der tages stilling til et lovforslag. Naalakkersuisut bemærker endvidere, at en fremsættelse af lovforslag under FM 2027 ikke vil være realistisk af hensyn til det lovtekniske arbejde og den nødvendige høring.

Begrebet borgerligt ombud forbindes traditionelt også med en pligt til at påtage sig hvervet. En sådan pligt vil ikke være forenelig med, at medlemskab af Rådet er baseret på frivillighed. Naalakkersuisut vil derfor udforme lovforslaget, så medlemmerne får adgang til tjenestefrihed efter reglerne om borgerligt ombud, uden at der indføres en pligt til at modtage udpegning eller forblive i hvervet. De økonomiske konsekvenser for arbejdsgiverne vil blive belyst i forbindelse med lovforslaget.

Med disse bemærkninger indstiller Naalakkersuisut forslaget til vedtagelse i følgende ændrede form:

Naalakkersuisut pålægges at undersøge de økonomiske konsekvenser af, at medlemmer af Grønlands Råd for Menneskerettigheder og tilsvarende råd, hvis medlemmer udpeges af Inatsisartut eller Naalakkersuisut, får adgang til tjenestefrihed efter reglerne om borgerligt ombud, og at forelægge resultatet for Inatsisartut senest under EM 2027 med henblik på stillingtagen til et eventuelt lovforslag.